

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ח' סיון תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות צב | דף הכולל: כתובות כז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד אמצע סעיף ח' "טוב להוציא".
מוסר: חפץ חיים - כלל ט' אות ה' עד אות ז'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' 'אבל עניני אויביו' עד 'אבל פירוש החלק החמישי'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"חוני המעגל בא אלי בחלום", סיפר החשמלאי הערבי | שילם 100 דולר לגבאי כדי שהרבי יגיע בזמן,
ומה קרה בסוף? | מה שאל הילד יחיאל יעקובזון את מרן הגרש"ז אויערבאך? | 24.17

על דא ועל הא

פעם התעורר איזה ספק על הברכה, ואמר רבינו:
"נו, עוד מעט יביאו את החביתה ואברך עליה
'שהכל' ואפטור את הספק". אמר לו הרב מן:
"הרב כבר אכל את החביתה". רבינו התפלא...

Aharon Krohn/Flash90

תיאורים נדירים על גודל ריחוקו של מרן שר התורה זי"ע מהנאות העוה"ז

הספק". אמר לו הרב מן: "הרב כבר אכל את החביתה", ורבינו התפלא...

לחד גיסא, כל כמה ימים היה אוכל עוגות ושותה יין, בכל סיום מסכת בבלי או ירושלמי היה מקפיד לפחות לטעום משהו [אמר שאביו הקה"י אמר לו שמי שאינו טועם בכל סיום שעושה, אין לו רשות לאכול בסיום בערב פסח], אבל לאידך גיסא לא היתה לו שום הבנה באוכל. בש"ק פרשת שופטים תשס"ט שאלוהו מה ברכת השניצל, ואמר שאינו יודע מה זה שניצל... ראיתי שהניחו לו בצלחת בורקס בסעודת ליל שבת, ושאל אם זה מין דג...

במשנ"ב (סי' ר"נ סק"ב) כתוב: "ועיין בספר שולחן שלמה דהטעימה בשבת מכל מין בודאי היא מצוה, ורמז לזה טועמיה חיים זכו". רבינו קיים מצוה זו בדקדוק, היה נוטל מכל הסלטים שהיו על השולחן, ומה שראה רחוק ולא יכול היה ליטול ביקש שיקרבו לו, והניח מהכל בצלחת, אבל... אח"כ היה שופך על הכל כמות עצומה של מרק דגים, ונעשו כל הסלטים למרק סמיך אחד, ואכל מהכל, כי אצלו לא היה שום ענין של טעם וגישמאק מאוכל, אלא המצוה לאכול מכל המאכלים... ובשנים היותר מאוחרות כבר

מתאר הגר"י כהן שליט"א נכד רבינו שר התורה זי"ע: פרישותו מהנאות עולם הזה היתה משונה עד להפליא, בשום אופן אינני יודע להסביר את פרישותו, רק אולי אוכל קצת לתאר.

דעתו היתה מאד לשלול תעניות וסיגופים, אפילו בשובב"ם יום כפור קטן וכדו', וגם לאנשים שביקשו תיקוני עוונות מעולם לא שמעתי שהורה להתענות או לסגף, אלא רק תיקונים ע"י לימוד התורה.

מעולם לא ראיתי שדוחה איזה מאכל משום היותו מתאוות עולם הזה, לא עשה 'בית דין' על כל טעימה אם היא תאוה או לש"ש. אבל... לאידך גיסא הוא היה כ"כ מופשט מענייני אכילה, מה שאין לתאר ואין לשער. לדידה האכילה היא אחת מחובותיו של האדם לקונו (עיין משנ"ב סי' רל"א סק"ה). כשהיה מסיים לאכול, היה שולח אחד הנכדים לך תשאל את הסבתא מה אכלתי, כדי לדעת מה לברך...

היתה קביעות לר"א מן שליט"א לדבר עמו בלימוד בזמן אכילת ארוחת בוקר, ופעם התעורר איזה ספק על הברכה, ואמר רבינו: "נו, עוד מעט יביאו את החביתה ואברך עליה 'שהכל' ואפטור את

רבינו חי היטב את דברי התוס' בכתובות (דף ק"ד א'): "דאמרינן במדרש עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו", אבל מעולם לא ראו אצלו "עבודה" של פרישות, ולאידך גיסא, יותר היה מופקע בעיניו "עבודה" של אכילה. היה אומר: "אצלנו לא היו אומרים לאורח 'אולי תטעם משהו', אלא 'אולי תעשה ברכה', כי זה העיקר".

(מתוך רשימותיו שהובאו בקובץ זיכרון מיוחד שי"ל ע"י קובץ גיליונות)

היו מביאים כוס גדולה והניח הכל בכוס ושתה. ואחרים שטעמו מרק זה, אמרו שטעמו מחריד...

בשבעת ימי המשתה שלי בחודש אב בא רבינו לבקר אצלנו [אמר שכך נהג אביו הקה"י לבקר אצל כל נכד שנישא], והגשתי לפניו מנגו מקולף, ואמר: "תשאלו את סבתא אם אכלנו מזה בט"ו בשבט, ואם כבר אכלנו אין צורך לאכול"... כי כשאין צורך לאכול לא אוכלים סתם.

הסיפור היומי

פנה מרן זקני זצ"ל אל הבעל בלשון ערבי (של בבל) ושאל אותו: "איש אַסְמַךְ?" (מה שמך?), השיבו הבעל: "אברהם". אמר לו מרן זקני זצ"ל: "תאמר לי את האמת, מה שמך?"

לכן פנה אל הבעל בלשון ערבי (של בבל) ושאל אותו: איש אַסְמַךְ? (מה שמך?), השיבו הבעל: אברהם. אמר לו מרן זקני זצ"ל: תאמר לי את האמת, מה שמך? אמר לו: שמי הגי.

אמר לו מרן זקני: א"כ, למה אמרת שמך אברהם? השיב הבעל: כי בבואי ארצה שאל אותי הפקיד מה שמך, אמרתי: הגי, הגי, והפקיד האשכנזי שמע הגי. אמר לי הפקיד: אברהם! התביישתי מפניו ואמרתי לו: שיהיה אברהם, תכתוב אברהם. ומאז רשום שמי אברהם, אבל כולם קוראים לי הגי. אמר מרן זקני לרבי יצחק מאיר: תשמע בעצמך מהבעל שאין שמו אברהם, והלך לדרכו.

(גיליון 'ביע אומר' קדושים תשפ"ב, הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכוון למעשה. לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

סיפר רבי יעקב ששון שליט"א נכדו של מרן הגר"ע זיע"א: כשישב מרן זקני זצ"ל בבית הדין בפתח תקוה (בשנת התשי"א), היה הגאון רבי יצחק מאיר בן מנחם זצ"ל יושב ועוסק בסידור גט לבעל ואשה מעולי בבל. ומרן זקני זצ"ל לא היה מיועד לערוך הגט, רק ראה.

כאשר הגיע הבעל, שאל אותו רבי יצחק מאיר, מה שמך? השיב לו הבעל, אברהם, והנה תעודת הזהות שלי ששם שמי 'אברהם'. החל הגרי"מ בן מנחם לסדר הגט, וכתב הסופר את שם הבעל "אברהם".

אולם בעיני מרן זקני היה הדבר מוזר, מי הוא זה אשר ישאלוהו על שמו, והוא משיב את שמו ומוכיח כן מתעודת הזהות שלו? הלא דבר הוא!?

הסיפור היומי

כשהילד הערבי רצה לצאת עם הקופות, הוא לא הצליח לזוז, הרגליים שלו הפכו למשותקות, הוא פשוט נתקע ביציאה. אמא שלו הגיעה למקום ומיד הבינה מה קרה..."

סיפורי נפלאות מקברו של התנא הקדוש חוני המעגל בחצור הגלילית

שהסכים לתרום מכספו עבודות וחשמל לצורך המקווה, ואף הזמין למקום את העובד שלו - ערבי נוצרי בשם אליאס מגוש חלב. "החשמלאי התחיל לעבוד במקום, ובאחד הימים נעלם. התקשרתי אליו כדי לברר מה קורה והוא התנפל עלי בצעקות. התברר שהקבלן פשט את הרגל והוא הפסיד בגללו 300 אלף שקלים. 'אתה עוד חושב שאמשיך לבוא אליך?!', צעק אליאס וניתק את השיחה.

בחצור הגלילית שוכן קברו של התנא הקדוש חוני המעגל. סביב הקבר נבנו במהלך השנים מוסדות תורה וחינוך על שמו, כוללים, גני קירוב ועוד מוסדות. הרב בנימין ש', תושב חצור, מהמתפללים הקבועים במקום ומלומדי הכולל שע"י הציון, מספר: "לפני בערך עשר שנים רצינו מאוד שיהיה כאן מקווה, כדי שאנשים יוכלו לטבול לפני התפילה, אבל לא היה שום תקציב. בסוף נמצא קבלן

התקדם, וכעת כבר הולך לגמרי. סיפור דומה היה למשפחת אלוש מחצור, שגם הבן שלהם לא הלך עד גיל עשר. אמא שלו ישבה בקבר והתחננה לבורא עולם, כשהיא מבטיחה לו שכפי שחוני לא זז מהמעגל עד שירד גשם, כך היא לא תרפה בתפילותיה עד שתיושע. גם הילד הזה ברוך השם הולך באופן עצמאי."

הסגולה הידועה ביותר בקברו של חוני המעגל היא סגולת הפרנסה, זאת מאחר שכידוע בזכותו הוריד הקב"ה גשם לכל העולם, וגשם מסמל פרנסה. אחד האנשים הידועים שמרגיש שזכה לפרנסה גדולה בזכות הצדיק הוא הקבלן שהקים את הכולל. "הוא עבר בחייו תקופה קשה מאוד, אך תמיד מסר את נפשו כדי לתת יותר ויותר, גם בלי לקבל תמורה כספית", מספר הרב ש', "בהמשך הוא זכה להצלחה גדולה ולזינוק גדול, עד שכיום הוא נחשב לעשיר ומצליח מאוד בעסקיו".

ויש לו גם סיפור נוסף בנושא: "בימים בהם נעשו שיפוצים ביישיבה, אמר לי עורך דין בשם אמנון גולן מאשקלון: 'אם אזכה לישועה בתחום בו ביקשתי, אביא לכאן מזגן חדש', והוא גם הודיע לי: 'תרשום את הטלפון שלי'. השבתי לו: אני לא רושם. אם יתרחש נס - בטוח תדע להשיג אותי. ובאמת הוא התקשר זמן קצר אחר כך, כשהוא מבשר על ניסים גלויים - הוא הגיש ערעור על פסק דין מסוים, וחרף כל הסיכויים יצא כשידו על העליונה. הוא כמובן לא שכח את המזגן..."

(מתוך מאמר מאת מ' אריאלי, גיליון הידברות)

"להפתעתי, בבוקר שלמחרת, כשהגעתי לקבר, אני שומע פתאום קולות חציבה מלמטה, מה שאומר שנעשות במקווה עבודות. אני יורד ומגלה את אליאס עובד במרץ. להפתעתי הרבה הוא אמר לי: 'תקשיב, אני אדם מאמין. חוני המעגל בא אלי בחלום ואמר לי: 'תיזהר לא לרדת' (כלומר - לא לרדת מהעבודה). ביקשתי שישחזר עוד פרטים מהחלום, אבל הוא אמר: 'עכשיו תן לי לעבוד, אני לא רוצה להסתבך עם הצדיק'".

לא רק יהודים, יש גם ערבים מכל האזור שפוקדים את הקבר. על אחד מהם מספר הרב ש': "היה ערבי שעבד במחצבה הסמוכה לקבר, ופעם אחד מילדיו גנב קופות צדקה מהציון. כשהילד רצה לצאת עם הקופות, הוא לא הצליח לזוז, הרגליים שלו הפכו למשותקות, הוא פשוט נתקע ביציאה.

"אמא שלו הגיעה למקום ומיד הבינה מה קרה. היא צעקה אליו: 'למה לקחת את הכסף?' היא החזירה את הקופות, התפללה עליו, ובאותו רגע הוא קם על רגליו. זה סיפור שאני מכיר אישית, עד היום המשפחה זו מגיעה לכאן".

עוד הוא מספר: "ישנו אדם בשם הרב מרדכי הדנה, שמתפלל כאן בקביעות, הוא התמודד עם בעיה של ילדו, שעד גיל שלוש לא הצליח ללכת. באחת השבתות, כשהגענו לסוף התפילה, הוא ירד על הברכיים והתחנן: 'ריבונו של עולם, בזכות חוני המעגל הבן שלי היום ילך'. והנה הוא בא הביתה, פותח את הדלת ובנו בן השלוש צועד לקראתו שלוש פסיעות. מאז אותו יום הילד רק

פרשת השבוע

המחותן אמר למשב"ק - "אם תסדר שהרבי יגיע בזמן לחופה, אשלם לך 100 דולר!"

ומה היה בסוף? הרבי הגיע בזמן - אבל החופה התקיימה בדיוק בזמן שנקבע מהשמים

למעשה הופיע הרבי בזמן, אלא שממש קודם החופה הבחינו שיש טעות בכתובה וצריכים לכתוב כתובה חדשה. והיות והחופה התקיימה במקום רחוק מיישוב יהודי, לא היתה ברירה אחרת מלבד שאחד יסע לווייליאמסבורג ויביא כתובה אחרת. בינתיים התעכבו זמן רב, ורק כשחזר השליח ערכו את החופה. נמצא שהגבאי קיבל את מאה הדולר שהובטחו לו, לפי שהרבי כן הגיע בזמן. ברם, החופה התקיימה בדיוק בשעה שנקבעה לכך מן השמים - כמו שאמר הרבי!

(בר לשולחן שבת בהעלותך תשע"ח מתוך 'נועם שיח')

יהודי שחיתן את אחד מבניו, כיבד את כ"ק האדמו"ר רבי יואל מסאטמאר בסידור קידושין. אמנם, בגלל שהרבי היה בבחינת מעל הזמן, והלה רצה לערוך את החופה בזמן ולא לעכב את המוזמנים, ניגש לממששו של הרבי ואמר לו, שאם הוא יסדר שהרבי יופיע בהדרתו בזמן הנקוב לערוך את הקידושין, יתן לו סך מאה דולר... היה זה סכום נאה באותן שנים, והמשב"ק הסכים. ביום החתונה אמר הגבאי לרבי: אולי הפעם נזדרז להגיע לחופה בזמן? אמר לו הרבי: "בעזרת ה' אעשה כל שבידי להופיע בזמן. אמנם, החופה תתקיים בין כך רק בשעה שנקבעה לכך בשמים!"

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

לפתע, בלי שאתפוס כיצד קרה הדבר, מצאתי את עצמי פונה אל גדול הדור ואומר בבטחה: יש לי שאלה! הוא ניגש אלי, התכופף קמעה וחיך את חיוכו הממים לבבות. "כן ילדי, מה השאלה?"

אותו ילד עם אותה שאלה - מה ענה הרב'ה ב'חיידר', ומה ענה מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל?
הרב יחיאל יעקובזון שליט"א בסיפור אישי מרגש ומאלף

"נו, ואתה מקיים זאת?"
כן. למזלי, בדיוק מספר שבועות קודם לכן למדנו זאת ב'חיידר'.

"עתה", המשיך מרן ואמר, "תחשוב על ילד שלא זכה ללמוד תורה, או אפילו על גוי, איך הוא נועל נעליים בבוקר? האם הוא מכניס את שתי רגליו לשתי הנעליים בבת אחת, או שהוא נועל קודם נעל אחת ואח"כ את השנייה?"

ודאי הוא נועל קודם את האחת ואח"כ את השנייה.

"ואח"כ איך הוא קושר, בבת אחת את שתיהן?"

לא, הוא קודם קושר את האחת ואח"כ את השנייה.

"נו, ילדי", הוא אמר בחיך. "רואה אתה כמה גדול חסד ה' עמנו. השי"ת כביכול אומר לך: בני אהובי, כה גדולה אהבתי אותך, עד ש'מתחת לפני האדמה' אני מחפש לך מצוות. הרי בין כה וכה במשך כל ימי חיך תמיד תנעל נעל אחת ואח"כ את השנייה, ותעשה זאת אלפי פעמים ואולי אף יותר, אבל אני אומר לך באיזה סדר לעשות פעולה זו, כדי שתיחשב לך למצוה. אתה תתרגל לנהוג בצורה כזו, וכך בלי משים תצבור לעצמך במשך החיים אלפי מצוות בלי שעשית דבר.

"הנה", הצביע על עצמו, "תראה, אני איש זקן, קשירת שרוכי הנעליים הינה פעולה פשוטה ויומיומית שכל אחד עושה פעמיים ביום ואפילו יותר, והנה בלי שום טרחה מצדי הולך אני לדרכי ורכבת מלאה מצוות נגרות אחרי.

"זהו בעצם תוכן הפסוק בתהלים (סב יג) 'ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו'. ולכאורה זהו דבר פלא, אם משלמים לאיש כמעשהו, זה צדק, אמת ויושר - אבל איזה חסד יש כאן? אלא, שכשנגיע למעלה נגלה שכמעט ולא עשינו דבר. כל הקשיים והעמל שחשבנו שאנו עמלים עבור תורה ומצוות, בין כה וכה היינו צריכים לעבור אותם. רק מה? 'הסכמנו' לעשות זאת למען רצון הבורא ית', ועל עצם 'הקרבה' זו כבר מקבלים שכר. או אז נגלה שבעצם כל התשלום על מעשינו היה בבחינת חסד".

והוא סיים ואמר על משקל דברי התנא 'אנו רצים והם רצים' - "אנו נועלים והם נועלים, אנו נועלים ומקבלים שכר והם נועלים ואינם מקבלים שכר. אנו קושרים והם קושרים, אנו קושרים ומקבלים שכר והם קושרים ואינם מקבלים שכר".

זכורני שהיתה זו הפעם הראשונה ששמחתי לשמוע דבר

בהיותי ילד - סיפר הרב יחיאל יעקובזון שליט"א - היה בית הורי ממש מול ישיבת 'קול תורה'. כל פעם שהייתי חוזר מה'תלמוד תורה' בצהריים, הייתי רואה את מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל ממתין להסעה ומסביבו עומדים אנשים ומשוחחים עמו. בתור ילד הייתי עומד בין אותם מבוגרים ומדמיין לעצמי שגם אני הייתי רוצה לשאול אותו איזו שאלה. עבור ילד בגילי היה זה כמו לדבר עם מלך.

והנה יום אחד, מרוב הדמיון המפותח יצאה המשאלה מגדר מחשבה, ולפתע, בלי שאתפוס כיצד קרה הדבר מצאתי את עצמי פונה אל גדול הדור ואומר בבטחה: יש לי שאלה!

הוא ניגש אלי, התכופף קמעה וחיך את חיוכו הממים לבבות. "כן, ילדי, מה השאלה?"

לכאורה במצב כזה הייתי צריך להיות ב'רקיע השביעי' מרוב שמחה. הנה, חלומי הגדול מתגשם. אך היתה בעיה קטנה שהעיבה על אושרי. לא היתה לי שום שאלה... ניסיתי בקדחתנות להעלות במוחי שאלה כלשהי, עד שלבסוף צצה במוחי השאלה הגרועה ביותר שיכולתי לשאול. האמת, ששאלה זו שאלתי את הרב"ה בחיידר כמה ימים קודם לכן, והתשובה שקיבלתי היתה גערה חריפה...

שאלתי היתה כזו: נאמר במשנה 'רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות'. והשאלה שלי כילד היתה - אם הקב"ה רוצה לזכות אותנו והוא חפץ שיהיה לנו טוב, מדוע הוסיף לנו מצוות והקשה עלינו את מהלך החיים? אדרבה, שיוריד מעט מהמצוות...

נו, כעת ודאי מובן לכולם מדוע הרב'ה גער בי.

וגדול הדור חיך אלי בטוב לבו ואמר: "שאלה טובה שאלת בני".

תראו איך גדול ישראל יורד לסוף דעתו של ילד קטן, והכל בחיך ובסבלנות. זאת מלבד מה שדיבר בעברית ולא בידיש כפי שהיה רגיל לדבר, ובהברה שאוכל להבין. ממש גדלות שלא תיאמן.

והוא פתח והסביר לי בנועם. "נתחיל עם תחילת היום. ההלכה מורה לנו איך להתלבש. ידוע לך למשל כיצד עפ"י ההלכה יש לקשור את שרוכי הנעליים?"

כן, עניתי. נועל ימין ואח"כ שמאל, קושר שמאל ואח"כ ימין.

ואח"כ את השניה, אז אם אקדים את יד ימין ייחשב לי מעשה זה למצווה מבלי שהשקעתי בכך טרחה כלשהי...

(הובא ב'המבשר תורני' בהעלותך תשע"ד)

ה' הלכה. וכאשר ימים אחדים לאחר מכן למדנו ב'חידר' שכשלושים מעיל או חולצה וכיוצ"ב צריכים להקדים יד ימין ליד שמאל, ממש שמחתי. הרי ממילא אני קודם מכניס יד אחת

הש"ת היומי

האם מותר להניח בשבת תבשיל מטוגן על גבי נייר סופג כדי שהשמן ייבלע בו?

ועוד, שאפילו בידים מותר לסחוט את השניצל כדי שהשמן ייצא, היות וזה לא משקה שנברא שם, אלא רק נבלע בתוכו, ואינו מעונין לאוכלו כלל, ועל כן אין עליו שם מלאכה. והר"ז דומה לירקות שכבושים במלח ובחומץ שמותר לכתחילה לסחטם אם אינו צריך למימיהם (שו"ע ס' ש"כ סעיף ז'). ומהאי טעמא מותר לסחוט אטריות (לאקשין) משומן הנבלע בהן (משנ"ב שם ס"ק כ"ה).

(הגר"א הלוי דינר שליט"א, גיליון 'מים חיים' בהעלותך תשע"ח)

שאלה: שניצל מלא שמן, האם מותר להניחו בשבת על גבי נייר סופג כדי שהשמן ייספג בנייר שמתחת?

תשובה: מותר להניח את השניצל על הנייר אף שהשמן יוצא מהשניצל, ואין בזה משום 'סוחט' (סחיטת השניצל), כיון שהשמן זב מעצמו, ואינו דומה לנותן בתוך כברה שאסור אפילו אם נופל מעצמו, דמכיון שהוא ספוג בתוך הנייר אין עליו שם משקה, והווי כאילו מפריד אוכל מאוכל.

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני
ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב' לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

במה היתה נחמתו של העשיר שפשט את הרגל?

יבמות דף צב

כל קלא דבתר נשואין לא חיישינן

פשט את הרגל. התאספו כל בעלי החובות, ונפנפו עליו בשטרותיהם באימים וצעקות גדולות. בתוך הבית מצאתי את האיש חיזור, מסכן ואומלל, ופנה אלי ואמר, כי כבר שבועות אחדים שאינו יוצא מפתח ביתו מפחד בעלי החוב, שמא יתנכלו לו להכותו ולחבול בו. בלילות - אינו יכול להירדם, ובמים - אין לו שום הנאה מהאוכל

זכורני - סיפר רבינו הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל - כשהלכתי פעם לגבות צדקה לצורך מפעל חשוב, באתי בין השאר לבית אחד העשירים והמכובדים ביותר שבעיר, לבקש ממנו תרומה. בפתח ביתו מצאתי המונים צובאים, כשבידיהם שטרות חוב שלו שהתחייב לפרעם, ופניהם זועמים, כי יצא קול בעיר, שעשיר זה

נגדה, ועד שמשיג את השניה כבר משתוקק לשלישית, וכן הלאה. והנה בעלי החובות מתנפלים עליו, ותובעים את שלהם הב, הב, תן תאווה, תן קנאה, תן כבוד, והוא פושט את הרגל ונופל תחתיו כעמיר אחר הקוצר! עליו הכתוב אומר (ישעיהו כ"ט, ח'): "והיה כאשר יחלום הרעב והנה אוכל והקיץ וריקה נפשו, וכאשר יחלום הצמא והנה שותה והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקה וגו'". כן הם חיי כל בעלי התאוות וההנאות!

וכבר המשיל הגר"א ז"ל כל הנאות עולם הזה, לאדם צמא שמצא מים מלוחים בחבית, ושתה מהם בצימאון רב, הרי בשעת שתייתו נדמה לו שמרווה צמאונו. אבל רגעים ממש לאחר שתייתו, מתגבר בו הצמאון שבעתיים מאשר היה לו קודם ששתה!... (מתוך הספר 'ר' אלה')

הבא אל פיו בעל כרחו, רק כדי שלא ימות מרעב. בראותי על שולחנו עומד בקבוק יין לשתייה, התפלאתי ואמרת לי: "אם כן, מה היין עושה כאן?" ענה לי ואמר: "לצער ולצרת, זה שנים אחדות שהתרגלתי לשתות יין כמו מים, וכבר איני יכול להינזר משתייתו, ואם חס ושלום גם היין יילקח ממני, הרי זה אסון גדול עבורי, אשר לא אוכל שאתו ואכרע ואפול תחתיו!"... הנה, עובדה זו אשר ראיתי - מוסיף רבינו ואומר - באמת משל הוא לכל בעלי הנאות עולם הזה. כי כל אלה שהתרגלו לחיי מותרות ותענוגים, לחיים של קנאה, תאווה וכבוד - חיייהם אינם חיים! ובכל פסיעה ופסיעה שנכנס בתוכם יותר, הרי הוא מתרחק יותר מהאושר וההצלחה אשר תקווה לו מהם. שהרי כל הנאה גוררת עמה תאווה גדולה יותר, שהראשונה אינה נחשבת לכלום

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח

בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם החיוב להכריע לכף זכות הוא רק בפעם הראשונה שרואה או שומע דבר - מה על חברו? או בכל רגע ורגע שהדבר עולה במחשבתו

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

על העשה? ומבארים זאת על פי חקירה שבה דנו האחרונים, האם מעשה העבירה הוא עצם ההכרעה לכף חובה, וא"כ אינו עובר אלא פעם אחת, או שהעבירה היא במה שמשים בדעתו שחברו בעל עבירה מספק, וא"כ הוא עובר בכל שעה שעולה מחשבה זו בלבו ואינו חוזר ומכריע את חברו לכף זכות. אם ננקוט כהצד השני, שבכל רגע שעולה הדבר במחשבתו עובר על ה'עשה', אפשר לומר שכוונת החפץ חיים היא, שבשעה שמספר לחברו, על כרחך עולה הדבר עוד פעם במחשבתו, ולכן עובר בעשה, ולא בגלל עצם הסיפור.

בסעיפים הנלמדים היום כותב ה'חפץ חיים', שאחד ממצוות עשה עליה עשוי לעבור המספר לשון הרע היא - 'בצדק תשפוט עמיתך', וזאת במקרה שראה את חברו שדיבר או עשה מעשה שיש לשפוטו או לחיוב או לשלילה (וזאת אם הוא איש בינוני, ואילו באיש ירא אלקים נתחייבנו לדון אותו לכף זכות גם אם קרוב ונוטה הדבר לחובה יותר מאשר לזכות), ואם הולך ומספר בגנותו על כך, או שמקבל לשון הרע כעין זה, עובר במצוות עשה זו. בביאורים ומוספים מביאים כי יש שהקשו, מדוע עובר על העשה כאשר מספר לחברו? הרי בעצם הדבר שהכריע בדעתו את חברו לכף חובה, אפילו בלי שסיפר למישהו אחר, כבר עובר

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מה ההבדל בין השירטוט שבמזוזה לשירטוט שבתפילין?

יש לשרטט את השורות מעברו השני של הקלף. וספר תורה - נחלקו הפוסקים אם דינו כמזוזה, או כתפילין, ולכתחילה, יש לנהוג בו כמזוזה. וכיום, נהוג לשרטט בתפילין ובספר תורה כדין מזוזה, דהיינו את כל השורות ואת ארבעת צידי העמוד.

[שו"ע לב, ה, משנ"ב כ-כא, וביה"ל ד"ה אין, ד"ה ויש, וד"ה וכן; ביאורים ומוספים דרשו, 29 ור35]

מזוזה טעונה 'שירטוט', דהיינו, שלפני כתיבתה יש לחרוץ בקלף קוים לכל השורות, וכן יש לשרטט את ארבעת צידי העמוד. ובפרשיות התפילין, אין צורך לשרטט את כל השורות, אולם, על מנת ליצור סימון לכתיבה ישרה - לדעת השולחן ערוך, יש לשרטט את ראש העמוד; ולדעת הרמ"א, יש לשרטט את כל ארבעת צידי העמוד. וסופר שאינו מאומן דיו לכתיבה ישרה בשירטוט כזה, ישרטט את כל השורות; אך מכיון שיש הסוברים ששירטוט מיותר פוסל,

באיזו שכבה של עור הבהמה משתמשים לכתיבת סת"ם?

הצד הפונה אל הדוכסוסטוס; ומזוזות נכתבות על הדוכסוסטוס מצידו החיצוני, הפונה אל הקלף. ומנהג ישראל כבר מאות בשנים, שלא להפריד את שתי השכבות זו מזו לצורך ייצור הקלף, אלא מגרדים את השכבה הפנימית, הדוכסוסטוס; ובמקביל, מקלפים מעט את השכבה החיצונית של הקלף.

[שו"ע לב, ה, וביה"ל ד"ה ולא, וד"ה צריך; ביאורים ומוספים דרשו, 36-37]

בעור הבהמה ישנן שתי שכבות. לאחר עיבוד העור, מכונה השכבה הפנימית, הסמוכה לבשר הבהמה, בשם 'דוכסוסטוס', והשכבה החיצונית מכונה - 'קלף'. ולפני הפרדתן זו מזו, מכונות שתי השכבות יחד - 'גויל'. לשכבת הקלף, יש קליפה חיצונית המכונה 'ליצה', ויש שנוהגים להסירה. מעיקר הדין - ספרי תורה נכתבים על גויל, מצידו החיצוני; פרשיות של תפילין, נכתבות על הקלף מצידו הפנימי, כלומר,

כיצד מעבדים את העור לכתיבת סת"ם?

וחובה לעבד את העור לשם כתיבת ספר התורה, המזוזה, או התפילין, (ראה תקציר למחר); ונחלקו הפוסקים אם חובת העיבודו היא מדאורייתא, או מדרבנן. ואם נוצר ספק בקשר לעיבוד 'לשמה' - בשעת הדחק ניתן להחשיבו כספק דרבנן, ולהקל, כיון שיש מהראשונים שסוברים שאין חובה כלל לעבד את העור 'לשמה'.

[שו"ע לב, ה, משנ"ב כג, וביה"ל ד"ה וצריך; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

את העור לכתיבת סת"ם, יש לעבד באמצעות השקיה ב'מי עפצים', או בסיד. ולמרות שבימינו ניתן לעבד את העור באמצעות חומרים כימיים שונים, אין לשנות מהנהוג, וחובה להשרותו בסיד. משך ההשרייה, הוא עד לנשירת שיער הבהמה מהעור; ואם ההשרייה הופסקה לפני נשירת השיער - העור פסול; ויש שכתב, שאם ההשרייה נמשכה ארבעה ימים או יותר, העור כשר.

* בכתבת סת"ם, יש להקפיד שכל אות תהיה מוקפת בשלימותה בקלף, דהיינו, שלא תגע באותיות הסמוכות לה; ובאותיות הכתובות בסמוך לקצה הקלף, יש להקפיד שהכתב לא יגיע עד לקצה הקלף.

* בכתבת סת"ם, יש להוסיף 'תגים' (תגא = פְּתָר בארמית) לשבע אותיות אלו: ש' ע' ט' נ' ז' ג' צ'. ואם לא תייג אותיות אלו - לדעת רוב הפוסקים, הרי הן כשרות.

* את ספרי התורה, ופרשיות התפילין והמזוזות, צריך הסופר לכתוב בידו הימנית. ואם כתבם בידו השמאלית - ניתן להשתמש בהם רק במקרה של העדר אפשרות אחרת, וללא ברכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה נהגו בעבר להראות באצבעות בשעת קריאת תנ"ך?

אֲשֶׁר דָּת לְמוֹ". 3. בעבר היה מקובל, שהקורא בתורה, בנביאים ובכתובים, מראה באצבעותיו את הניקוד והטעמים, והיו עושים זאת ביד ימין. 4. את יד ימין רגילים להושיט לפה, ולכן יש להקפיד על נקיותה ביתר שאת.

ונחלקו הפוסקים בנוגע לאשה - אשר לפחות שני הטעמים הראשונים אינה קיימים לגביה - אם היא רשאית לקנח ביד ימין.

[שו"ע ג, י, משנ"ב יז, וביה"ל ד"ה לא; ביאורים ומוספים דרשו, 10]

חכמינו ז"ל אמרו, שלאחר עשיית הצרכים אין לקנח באמצעות יד ימין, מכמה טעמים: 1. יד ימין משמשת לפעולת קשירת התפילין על יד שמאל. ולמרות שאת התפילין עצמן מניחים על יד שמאל, אין זה אלא על הזרוע, ולא על כף היד והאצבעות; ואכן, רצוי שלא לקנח בעזרת האצבע שכורכים עליה את רצועת התפילין.

2. התורה ניתנה בימינו של הקב"ה, כביכול, ככתוב: "מִיָּמִינוּ

סוד הצלחתו של הגר"ש פינקוס

הגה"צ רבי שמשון פינקוס גילה פעם ואמר: אחד הדברים המרכזיים שגרמו לי לעליה גדולה בחיי הרוחניים היתה החלטתי לכוון כראוי במאה ברכות בכל יום, לאמרם ברגש של הכרה בחסד ה' ובאהבתו הגדולה אלינו.

(רבותינו שבדרום עמ' 115)

בשעה שאנו מברכים על דבר מאכל נשתדל לחוש רגשי הודאה להשי"ת על המאכל שנתן לנו

מבצע ענק לתקופה מוגבלת

כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!

לרכישה 02-560-9000

ח' בסיון | רבי זלמן ב"ר טוביה רוטברג זצ"ל, ר"י בית מאיר, בעל משנת טוביה וטוב דעת

ביום זה נהגו היהודים במרוקו לערך הלוויה לדברי הגניזה שנאספו, ונקראה "תהלוכת הגניזה" תוך שירים ופיוטים, באומרם שכשם שאנו חסים על שמות הקודש כך השי"ת יחוס עלינו...

ביום זה בשנת תקצ"ד, במהלך מרד הפלאחים המוסלמים מאזור הגליל כנגד השליט מוחמד עלי, הגיעו המוסלמים לצפת ובעצת מושל העיר, החלו בפרעות קשות ונוראות ביהודי צפת ובהרס וביזה של בתיהם ורכושם שבמהלכם פצעו והרגו רבים מיהודי העיר הי"ד ובנוסף לכך, רבנים רבים ובהם רבי ישראל משקלוב זצ"ל, נשבו לצרכי תשלומי כופר... פרעות נוראות אלו נמשכו שלושים ושלושה ימים.

יארצייט:

תרמ"ז: רבי משה נחמיה ב"ר משולם פייביש כהניו זצ"ל, אב"ד פטרוביץ ועוד, ור"י עץ חיים, בעל שאלו שלום ירושלים, נתיבות השלום, מי מנוחות, ארץ חפץ ועוד.

תרס"ז: רבי שמואל מיכל ב"ר ישעיהו הומינר זצ"ל, ממסדי בית היתומים דיסקין, מא"ש ועוד.

תרע"ז: רבי אריה לייב ב"ר שמואל פרומקין זצ"ל, בעל תולדות חכמי י-ם, סדר רב עמרם גאון השלם ועוד.

תש"ז: רבי משה אורי ב"ר שלמה יצחק בלוי זצ"ל, מראשי העדה החרדית ואגו"י.

תשמ"ח: רבי יששכר דב ב"ר מנחם אהרן גולדשטיין זצ"ל, רו"כ שומרי החומות, רב קהילת חוג חת"ס י-ם, בעל ליקוטי הערות.

תש"ן: רבי מנחם מאניש ב"ר חיים יעקב ספרין זצ"ל, האדמו"ר מקומארנא.

תשס"ב: רבי זלמן ב"ר טוביה רוטברג זצ"ל, ר"י בית מאיר, בעל משנת טוביה וטוב דעת.

תש"ע: רבי יהושע ב"ר אהרן צבי בריסק זצ"ל, אב"ד טשעקא ור"י מהר"מ ומהרא"ץ.

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת

שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il